

Koolivälise nõustamis- meeskonna soovitused

Nele Labi
SA Innove

- 1) Eritoe ja tõhustatud toe algoritm
- 2) Alternatiivid
- 3) Mida jälgida EHIS-es
- 4) Tugispetsialistide vähesus

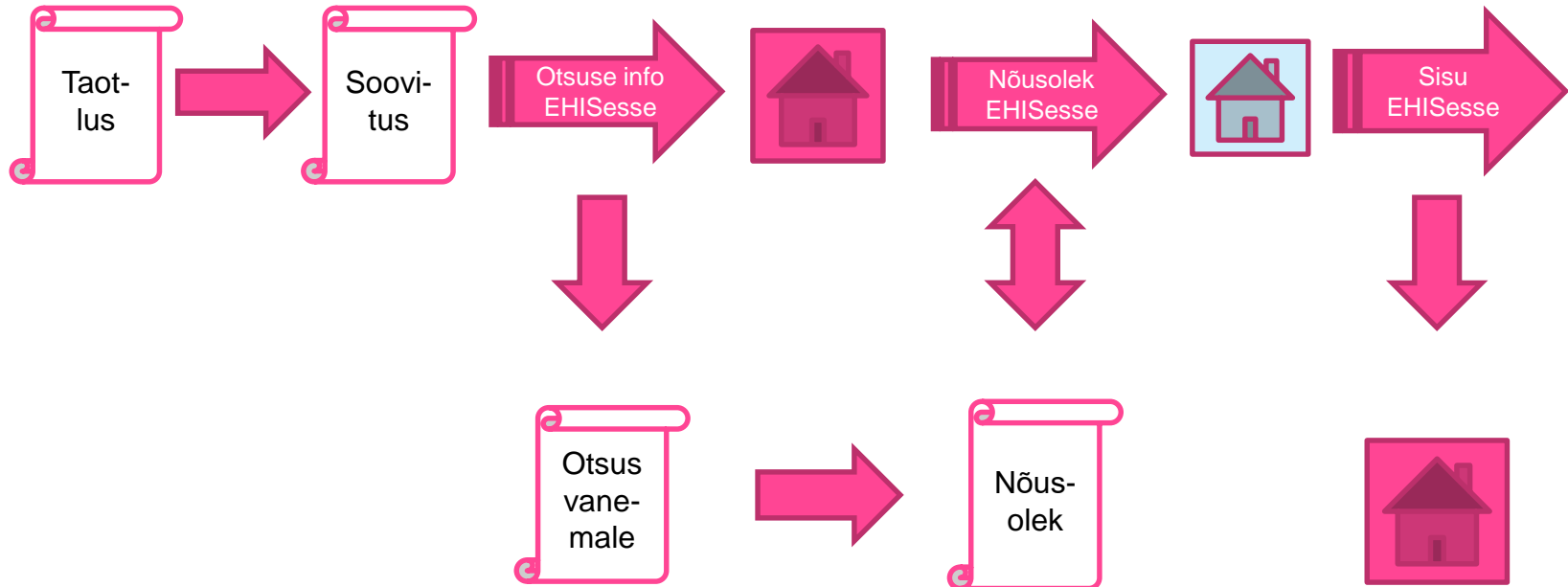
Aina rohkem

	Juhtumeid	Haridus-soovitusi
2016	8629	2909
2017	8654	3460
2018	8384	3899
2019	9428 (+12,7%)	4337 (+11,2%)

	2018		2019	
eritugi	1177	30%	1086	25%
tõhustatud tugi	1159	30%	1723	40%
muu	333	9%	184	4%
koolipikendus	467	12%	471	11%
lasteaed	758	19%	862	20%
varem kooli	5	0%	11	0%
	3899		4337	

Haridussoovituste teekond

PGS §49 (1) Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab **vähemalt üht** järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osaaajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis.

- **Kaalutusotsus?**
- **Tugispetsialisti**DE **teenus**
- **2 tugispetsialisti ja IÕK**
- **Individuaalne tugi klassis toimuva õppetöö ajal**

TÕHUSTATUD TUGI				
A	püsiv õpiraskus	vähemalt 1 neist	?	Tõhustatud tuge saab määrata, kui täidetud on kriteeriumid A, B ja C (kõik 3) või korraga A ja D või korraga A, B, C ja D
	psüühika- ja käitumishäire			
	puue			
	muu tervises seisund			
B	pidev tugispetsialistide teenus		?	
C	IÕK	vähemalt üks neist	?	
	osaaajaga õpe rühmas või individuaalselt individuaalne tugi klassis toimuva õppetöö ajal			
D	eriklass	5	?	

Individuaalne tugi klassis toimuva õppetöö ajal

- Ei ole õpetaja täiendav tähelepanu
- Ei ole õpiabitund, järeleaitamistund
- Ei ole tugiisik kui raha antakse tõhustatud toe jaoks
- **ON** abiõpetaja või õpetaja abi

Abiõpetaja:

- kuulub pedagoogilise personali hulka;
- abistab õpilasi õpetaja/tugispetsialisti eelneva juhendamise järgi;

Abiõpetaja abistab õpetajat **õppetöö läbiviimisel** erivajadustega õpilasega.

Õpetaja abi

on tehniline ja korralduslik töötaja, kelle **ülesandeks on** õpetaja abistamine, sh:

- õpilast toetava õpi- ja kasvukeskkonna loomine
- materjalide ettevalmistamine paljundamine, jagamine jmt.

Õpetaja abil ei pea olema pedagoogilist ettevalmistust.

PGS §49 (2) Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- 1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga; (NING)
- 2) osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

- **Raske ja püsiv psüühikahäire**
- **Puudespetsiifiline TugispetsialistiDE teenus**
- **Lõimitud teenus**

ERITUGI					
A	meelepuue		vähemalt 1 neist	?	Erituge saab määrata ainult siis, kui kõik need 5 kriteeriumit on täidetud ehk tulbas on 8 JAH-i Kui kasvõi 1 kriteeriumitest jääb täitmata, ei ole erituge, vbl on tõhustatud tugi
	intellektipuue				
	liitpuue				
	raske ja püsiv psüühikahäire				
B	puudespetsiifiline:	õppekorraldus	kõik need	?	
		õppekeskkond		?	
		õppemetoodika		?	
		õppevahend(id)		?	
C	pidev tugispetsialistide teenus		vähemalt 2 tugispetsialisti teenus	?	
D	pidev sotsiaal- ja/või tervishoiu teenus		peab olema	?	
E	osajaga õpe rühmas või individuaalselt		vähemalt 1 neist	?	
	pidev individuaalne tugi				
	eriklass				

EHISes peab toe rakendamine olema märgitud korrektset ja ausalt

KVM soovitus:

- ✓ Tõhustatud tugi
- ✓ Püsiv õpiraskus
- ✓ IÕK
- ✓ Eripedagoog
- ✓ Logopeed

KOOL:

- ✓ Tõhustatud tugi
- ✓ IÕK
- ✓ Eripedagoog
- ✓ Logopeed

Alternatiivid

Mida teha nii kaua kuni põhisoovitust veel ei saa rakendada
Mida teha, et soovitatud meetmest sujuvalt väljuda

Lisame peamise soovituse alla TEKSTINA!

✓ Eriklass

Juhul, kui koolis ei ole hetkel lapsele eriklassi, siis kuni eriklassi moodustamiseni soovitab nõustamismeeskond rakendada lapsele nendes ainetes, kus klassikeskkonnas on õppetöö kõige enam häiritud (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, vajadusel ka teistes ainetes), **osaajaga õpet** väikeses rühmas või individuaalselt.

✓ Tasandusrühm

Arvestades lapse eksspressiivse ja retseptiivse kõne häiret ning tunnetusprotsesside mahajäämust, vajab laps tavapärasest rohkem individuaalset suunamist ja eripedagoogilist abi ja seetõttu ei ole õppe ja kasvatuse korraldamine tavarühma tingimustes lapse jaoks piisav. Tuginedes eeltoodule soovitab nõustamismeeskond lapsele õppe- ja kasvatustegevuse korraldamist tasandusrühmas kuni koolikohustuse tekkimiseni.

Võttes arvesse, et käesoleval ajal tasandusrühmas koht puudub, soovitab nõustamismeeskond rakendada kuni tasandusrühmas koha saamiseni õpet sobitusrühmas või tavarühmas, kus tagatakse lapsele 3-4 korda nädalas logopeediline abi.

Muu tekstina esitatav info

Tugispetsialistide teenuste maht (miinimum)

TÕHUSTATUD TUGI

- Logopeed, eripedagoog: vähemalt 1 kord nädalas lapsega¹
- Sotsiaalpedagoog, psühholoog: vähemalt 1 kord kuus lapsega¹

ERITUGI

- Logopeed, eripedagoog: vähemalt 2 korda nädalas lapsega¹
- Sotsiaalpedagoog, psühholoog: vähemalt 1 kord kuus lapsega¹

---

¹ Lapsi võib olla teenusel korraga mitu.

Täiskasvanute nõustamine lisandub lapse teenusele.

Tavaline klassitund, mida andis tugispetsialist, ei ole teenus.

Põhjendus meetmele

Meetme rakendamise tähtaeg

Tähtaja põhjendus

Mida EHISes jälgida?

- Toe rakendamine - kahte pidi!
- Rakendamise kõrvalekalded
- Et ei rakendataks meetmeid, mida ei tohi (LÕK, TÕK, HÕK, vähendamine, tervislikel põhjustel koduõpe, eriklass)

Tugispetsialistide vähesus

- Olemasolev ressurss
  - Tugispetsialistide ja õpetajate tööülesanded ja –jaotus
  - Esmatasandi keskus
- Tegelik vajaduse hindamine
  - Teenused grupis
- Dupleerivate hindamiste kaotamine
  - Riik
  - KOV
- Uue tugispetsialisti värbamine
  - Kuulutus, tingimused, kollektiiv, palk
  - Alles õppiv tugispetsialist
- E-lahendused
- Koolikorralduslikud lahendused

Täna!

Nele Labi
nele.labi@innove.ee

